

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 16.Gf.40.011/2026/7.

A felperes:

felperes1

(cím2)

A felperes képviselői:

Kolozsvári és Waldmann Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Waldmann Gábor ügyvéd)

(cím1)

Némethy Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Némethy Barbara helyettes ügyvéd)

(cím5)

Az alperesek:

alperes1 I. rendű

(cím4)

alperes2 II. rendű

(cím4)

Az alperesek képviselője:

Bihari Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Bihari Krisztina ügyvéd) az I. és II. rendű alperesek képviseletében

(cím3)

A per tárgya: deviza alapú kölcsönszerződés érvénytelensége

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 32.G.41.956/2025/12-II.

A fellebbezést benyújtó fél: felperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg az I. és a II. rendű alpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 51.031 (ötvenegyezer-harmincegy) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes módosított keresetében elsődlegesen a szerződésszám1 számú kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítását kérte a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 237. § (2) bekezdése alapján az induló ügyleti kamat éves, százalékos mértékének (18,78) megállapítása mellett, továbbá kérte az alperesek egyetemleges kötelezését 4.085.833 forint tőke, 19.085 forint lejárt késedelmi kamat és 3.721.161 forint tőkeösszeg után 2017. december 15. napjától a kifizetés napjáig járó a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő késedelmi kamat megfizetésére. Keresetében másodlagosan a kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítását akként kérte, hogy a kirovó pénznemmé a forint váljon és az ügyleti kamat az irányadó forintkamat szerződéskötéskori értékének kamatfelárral növelt értékével (24.61307%) egyenlő. Ennek alapján az alperesek egyetemleges kötelezését kérte 1.687.382 forint tőke és ez után 2017. december 15. napjától a kifizetés napjáig járó a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő késedelmi kamat megfizetésére. Harmadlagos keresetében a szerződés érvényessé nyilvánítását akként akként, hogy az induló ügyleti kamat éves, százalékos mértékét (18,78) a bíróság a szerződés részévé teszi, továbbá kérte az alperesek egyetemleges kötelezését 1.255.924 forint tőke, 1.255.924 forint után 2023. július 1. napjától a kifizetés napjáig járó a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő késedelmi kamat megfizetésére. Kérte továbbá az alperesek egyetemleges marasztalását a perköltségben.

[2] A felperes a per során elállt a keresetétől és kérte a per megszüntetését, az I. és II. rendű alperesek az elálláshoz azonban nem járultak hozzá.

[3] Az I. és a II. rendű alperes viszontkeresetet terjesztettek elő és kérték, hogy a bíróság állapítsa meg a szerződésszámla számú deviza alapú kölcsönszerződés érvénytelenségét az árfolyamkockázati tájékoztató tisztességtelensége miatt. Az érvénytelenség jogkövetkezményeként az érvénytelen szerződés határozathozatalig terjedő időre történő hatályossá nyilvánítását kérték és a felperes kötelezését 1.607.279 forint tőkeösszeg és annak 2014. február 18. napjától a kifizetés napjáig járó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 301. §-a szerinti késedelmi kamatának megfizetésére.

[4] Állították, hogy a viszontkeresetet határidőben terjesztették elő, mivel annak a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) szerint az elsőfokú ítélet meghozataláig van helye.

[5] Arra hivatkoztak, hogy a felek által kötött kölcsönszerződés érvénytelen az árfolyamkockázat tisztességtelensége okán, mivel az árfolyamkockázat körében a felperes nem adott megfelelő tájékoztatást a fogyasztónak. Az árfolyamkockázat határozza meg a szerződés elsődleges tárgyát, erre figyelemmel annak megszüntetése a teljes szerződés érvénytelenségét vonja maga után. Nem lehet elhagyni a tisztességtelen szerződési feltételt és a fennmaradó szerződési tartalom alapján elszámolni, mert a szerződést nem lehet érvényessé nyilvánítani. Utaltak az EUB C-630/23 számú ítéletében foglaltakra, amely értelmében az érvénytelen deviza alapú szerződés esetén úgy kell elszámolni, mintha nem is jött volna létre a szerződés. Az elszámolás során a kölcsönszerződés körében a folyósított 2.625.000 forint visszafizetésére tarthat igényt a felperes, ehhez képest az I. és II. rendű alperesek 4.232.279 forintot térítettek meg, a két összeg különbözete 1.607.279 forint, ami a részükre visszajár.

[6] A felperes a viszontkeresettel szemben előterjesztett ellenkérelmében kérte annak elutasítását. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy az alperesek a viszontkeresetet 2025. június 5. napján nyújtották be először, ezzel a rPp. 147/A. §-a szerinti határidőt elmulasztották, így azt a bíróságnak a rPp. 147/A. § (4) bekezdése alapján végzéssel el kellett volna utasítania. Másodlagosan a felperesi viszontkereseti igény elévülésére hivatkozott. Amennyiben az alperesek által hivatkozott elszámolás eredményeképpen túlfizetés lenne megállapítható az alperesek javára, ez az alperesi igény már elévült. Hivatkozott ekörben a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: DH1 törvény) 1. § (6) bekezdésére. A kölcsönszerződés a felek által nem vitatottan 2014. február 13. napján szűnt meg, ehhez az időponthoz képest az alperesi viszontkeresetben érvényesített igény 2019. február 14-én az rPtk. 324-326. §-a alapján elévült. Utalt arra is, hogy az elévülés a szerződés felmondással történő megszüntetése hiányában is megállapítható, ugyanis az alperesek 2013. december 4-én teljesítették az utolsó befizetésüket, így a viszontkereset ezen időponthoz képest is elkésztett, mivel azt csak 2025. évben nyújtották be.

[7] Vitatta a viszontkereset összecszerűségét is, mivel az alperesi elszámolás nem veszi figyelembe a rPtk. 301. §-át, amely alapján a késedelmi kamat fizetési kötelezettség akkor is beáll, ha a pénztartozás egyébként kamatmentes és az alperesek a folyósítás pillanatától késedelmi kamatot kötelesek fizetni a részére.

[8] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresését elutasította. Megállapította, hogy a peres felek között a szerződésszám1 számú 2008. 08. 25. napján kelt kölcsönszerződés érvénytelen. Az elsőfokú bíróság a szerződésszám1 számú kölcsönszerződést a határozathozatalig terjedő időre hatályossá nyilvánította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű és II. rendű alperesnek egyetemlegesen 1.607.279 forintot és ezután 2023. szeptember 7. napján [helyesen: napjától] a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot és 1.270.000 forint perköltséget. Egyebekben az I. - II. rendű alperesek viszontkeresetét elutasította. Az elsőfokú bíróság felhívta továbbá a felperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül az Adó- és Vámhivatal által közzétett illetékbevételei számla javára fizessen meg 96.440 forint viszontkereseti illetéket.

[9] Határozatának tényállásában megállapította, hogy a felperes és az I. rendű alperes között 2008. augusztus 25. napján szerződésszám1 számon egyedi kölcsönszerződés (a továbbiakban: kölcsönszerződés) jött létre a Kft1 szállító által értékesített Fiat Stilo Dies kat. 2006-Stilo 1,9 Jtd Active, rendszám1 forgalmi rendszámú gépjármű megvásárlása céljából. A felperes 2.625.000 forint kölcsönt nyújtott az I. rendű alperesnek abból a célból, hogy a pénzkölcsön felhasználásával a gépjármű tulajdonjogát a Kft1-től megszerezze. A személygépjárművet utóbb eltulajdonították, így a felperes a kölcsönszerződést azonnali hatállyal felmondta és felszólította az I. és II. rendű alpereseket 4.694.782 forint megfizetésére. A 2014. február 18. napján kelt értesítő árfolyamkülönbség elszámolásáról című iratban a felperes tájékoztatta az I. és II. rendű alpereseket, hogy 2.667.172 forint tartozásuk áll fenn.

[10] A szerződés 8. pontja szerint a kölcsönbe vevő által választott kamatváltozás I. és kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) elszámolási mód: normál deviza alapú finanszírozás (normál devizakonstrukció). A kamatváltozás I-et és a kamatváltozás II-öt (árfolyamváltozás) a kölcsönbe vevő a kölcsönbeadó hirdetménye szerinti gyakorisággal köteles megfizetni.

[11] Az üzletszabályzat rendelkezett a normál devizakonstrukció, az árfolyam, rendkívüli árfolyam-esemény, a mértékadó árfolyam, a kamatváltozás I. és kamatváltozás II. definícióiról. A V.6. pont értelmében, amennyiben a kölcsönszerződésben megjelölt „mértékadó devizanem” nem magyar forint (HUF), a kölcsönszerződés deviza alapú szerződés, amely esetben a kölcsönbe vevő vállalja a mértékadó devizanem és a forint közötti árfolyamváltozásból eredő kockázatokat. Az árfolyamváltozás lehetséges mértéke euró esetében a mindenkor intervenció sáv nagysága alapján limitálható, míg egyéb devizák esetében további kockázatot jelent az adott deviza és az euró kereszt-árfolyamának változása.

[12] A II. rendű alperes és a felperes között 2008. augusztus 25-én garanciaszerződés jött létre, amely alapján a II. rendű alperes mint garantőr feltétel nélküli kötelezettséget vállalt arra, hogy amennyiben a kölcsönbe vevő fizetési kötelezettségének esedékességgkor nem tesz eleget, maga fog helyette a jogosultnak teljesíteni minden további kifogás nélkül.

[13] Az elsőfokú bíróság határozatának jogi indokolásában utalt arra, hogy a felperes a keresetétől elállt és kérte a per megszüntetését, azonban az alperesek ehhez nem járultak hozzá. Ezért ítéletet hozott, a felperesi keresetet elutasította, mivel a kereset leszállítására tekintettel a felperesnek valójában az I. és II. rendű alperesekkel szemben nem volt keresete. Ezt követően vizsgálta az alperesek viszontkeresetét és megállapította, hogy a peres felek között a rPtk. 523.§ (1) bekezdése szerinti kölcsönszerződés jött létre, mely a rPtk. 685. § e) pontjára figyelemmel fogyasztói szerződés.

[14] Rámutatott az árfolyamkockázat körében, hogy az árfolyam a deviza piaci körülmények változása miatt szinte állandóan változik, ezért a fogyasztó bankkal szemben devizában fennálló tartozásának, illetve a devizában meghatározott törlesztésének forintra átszámolt összege az árfolyam változásával együtt módosul. Ez az árfolyamváltozás a fogyasztónak kockázatot jelent, deviza alapú kölcsön felvétele esetén az árfolyamkockázatot a fogyasztó viseli. Kifejtette, utalva a rPtk. 209. § (1)-(4) bekezdéseire, a 209/A. § (2) bekezdésére, a 239. § (2) bekezdésére és a 2/2014 PJE határozat 1. pontjára, hogy amennyiben a fogyasztó a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 203. §-ának megfelelő kockázatfeltáró nyilatkozatot aláírta, akkor ellenkező bizonyításig úgy kell tekinteni, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül őt terhelő volta számára világos és érthető volt, illetve annak kellett lennie.

[15] Az EUB C-51/17. számú ítéletének 73. pontja a devizában nyilvántartott kölcsönszerződésekkel összefüggésben rögzíti, hogy a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, A TANÁCS 1993. április 5-i 93/13/EGK Irányelve (a továbbiakban: irányelv) 4. cikk (2) bekezdésének értelmezése szerint a szerződési feltételeket világosan és érthetően kell megfogalmazni, ami nem korlátozható kizárólag azok alaki és nyelvtani szempontból való érthetőségére. Ezen ítélet 74. pontja szerint az eladónak vagy szolgáltatónak fel kell hívni a figyelmet az átváltási árfolyam lehetséges változásaira és a devizában felvett kölcsönrel összefüggő kockázatokra. A fogyasztó számára ténylegesen lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a szerződés összes feltételét megismerhesse.

[16] A kockázat átvállalásának korlátlanágával kapcsolatban utalt az EUB C-26/13. számú ítéletére és arra, hogy a fogyasztó számára ténylegesen lehetőséget kell biztosítani a szerződés valamennyi feltételének és a szerződéskötés következményeinek megismerhetőségére. A Kúria 2/2014. PJE határozata szerint a világos és érthető megfogalmazás, továbbá az átláthatóság elvéből következően a fogyasztót olyan helyzetbe kell hozni a szerződéskötéskor, hogy megfelelően fel tudja mérni az általa vállalt kötelezettségeket, árfolyamkockázat esetén azt, hogy a jövedelme szerinti pénznem leértékelődésével, annak hatása a fizetési kötelezettségére korlátlan.

[17] Mindezekre figyelemmel a felperesnek kellett volna bizonyítania, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatási kötelezettségét a kölcsönszerződés típusával és tartalmával összhangban a rHpt. 203. § (6)-(7) bekezdésével előírt módon teljesítette. Az I. rendű alperes árfolyamkockázati tájékoztatót azonban nem írt alá, az árfolyamkockázatról őt a felperes nem tájékoztatta, ekként az árfolyamkockázat tisztességtelenségét a felperesi bizonyítottság hiánya okán valónak fogadta el és megállapította a kölcsönszerződés érvénytelenségét.

[18] Megalapozottnak tartotta azon alperesi érvelést, hogy a szerződés hatályossá nyilvánításának van helye. Az EUB C-630/23. számú ítéletét ugyanis minden olyan ügyben figyelembe kell venni, ahol a szerződés a devizához kapcsolódó árfolyamkockázatot az érintett fogyasztóra hárító kikötés, mint tisztességtelen kikötés folytán vált érvénytelenné. A Kúria 10/2025. Jogegységi határozatának 41. pontjára figyelemmel a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés esetén az irányelv 7. cikk (1) bekezdése szerinti cél – azaz a tisztességtelen feltételek alkalmazásától való visszatartó hatás – érvényesülésének az az elszámolás felel meg, amelynek eredményeként a fogyasztó a megfizetett havi törlesztőrészeket, a szerződés teljesítése címén fizetett költségeket és ezek után – a felszólítástól számított – törvényes mértékű késedelmi kamatokat kapja vissza, a hitelintézet pedig kizárólag a folyósított tőkeösszeg visszatérítését és annak a fizetési felszólítástól számított törvényes mértékű késedelmi kamatát kérheti.

[19] A felperes elévülési kifogása körében kifejtette, hogy a felperes keresetének előterjesztése és az elsőfokú ítélet hozataláig eltelt időben a deviza alapú szerződés érvénytelenségével kapcsolatos perekben a joggyakorlat jelentősen megváltozott és az alperesek az EUB C-630/23. számú ügyben hozott határozata, illetve a Kúria 10/2025. Jogegységi határozatának meghozatalát követően előterjesztették viszontkeresetüket, így a rPtk. 326. § (2) bekezdésére figyelemmel az alperesi követelés nem évült el.

[20] Az elszámolás eredményeként a felperest a kölcsön 2.625.000 forintos összege és az alperesi 4.232.279 forintos befizetések különbözetének, azaz 1.607.279 forint megfizetésére kötelezte. A kamatfizetés kezdő időpontjának az alperesek 2023. szeptember 6-i azon nyilatkozatát tekintette, amelyben túlfizetés miatt kérték a szerződés hatályossá nyilvánítását.

[21] A rPp. 78. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a perköltség viselésről, amelynek körében a pereszes felperest kötelezte, hogy fizessen meg az alperesek részére egyetemlegesen a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) alapján meghatározott 1.270.000 forint ügyvédi munkadíjból álló perköltséget. A felperest a feljegyzett 96.440 forint viszontkereseti eljárási illeték megfizetésére is kötelezte.

[22] A felperes fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, az alperesek viszontkeresetének teljes egészében történő elutasítását, továbbá a feleket a perben felmerült saját költségeik viselésére kötelezését a rPp. 253. § (2) bekezdése alapján.

[23] Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértést követett el, eljárása a rPp. 23. § (1) bekezdés k) pontját, 73/A. § (1) bekezdés b) pontját és 147/A. § (1) és (4) bekezdését sérti. Másodlagosan arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság anyagi jogszabálysértést követett el, a rPtk. 324. § (1) bekezdésébe, 325. § (1) bekezdésébe, 326. § (1) és (2) bekezdéseibe, 327. § (1) és (2) bekezdéseibe, a DH1 törvény 1. § (6) bekezdésébe ütköző módon hozta meg az ítéletét.

[24] Az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértése körében hangsúlyozta a rPp. 147/A. §-a alapján, hogy az alperesi viszontkeresetet vissza kellett volna utasítani, hiszen az eljárás a rPp. 23. § (1) bekezdés k) pontja értelmében a törvényszék hatáskörébe tartozott, ahol a jogi képviselő a rPp. 73/A. § (1) bekezdés b) pontja szerint kötelező. A rPp. 147/A. § (1) bekezdésére figyelemmel az alperesek viszontkeresetüket nem az elsőfokú bíróság előtti eljárásban tartott első tárgyalást követő harminc napon belül, hanem csak a részére 2025. szeptember 8. napján kézbesített iratban terjesztették elő. Az elsőfokú bíróság ennek ellenére a viszontkeresetet a rPp. 147/A. § (4) bekezdése alapján elmulasztotta elutasítani, és azt érdemben elbírált.

[25] Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy az alperesek 2023. szeptember 6-án előterjesztett beadványa viszontkereset lett volna, azonban ezen irat is az első tárgyalást követő harminc napon túl került benyújtásra.

[26] Az állított anyagi jogszabálysértés körében hangsúlyozta, hogy ugyan az rPtk. 234. § (1) bekezdése alapján a semmis szerződés érvénytelenségére bárki határidő nélkül hivatkozhat, azonban az érvénytelenség további jogkövetkezményeire az elévülés korlátai vonatkoznak. A perbeli szerződés megszűnése 2014. február 13. napja, így az alperesi jogkövetkezmény iránti igény 2019. február 13. napján az rPtk. 324.-326. §-a alapján elévült, a marasztalásra irányuló viszontkereset az elévülési idő után került előterjesztésre. Ekörben utalt a DH1 törvény 1. § (6) bekezdésére és hivatkozott az elévülés körében a Kúria Gfv.30.382/2023/3. számú határozatának [26]-[30] bekezdésében foglaltakra is.

[27] Tévesnek állította az elsőfokú bíróság elévülés nyugvására utaló megállapítását, hiszen az anyagi jogi kifogás előterjesztése és az időközben bekövetkezett joggyakorlatban megmutatkozó változás nem alapozza meg a marasztalásra irányuló igény nyugvását, így a rPtk. 326. § (2) bekezdését alkalmazni nem lehet. Kiemelte emellett, hogy az elsőfokú bíróság csak az elévülés nyugvására vonatkozó szabályokra utal, de jogi érveléssel nem fejtette ki, hogy milyen jogszabályi rendelkezésekből vonta le azt a következtetést, hogy az EUB C-630/23. számú döntése, valamint a Kúria 10/2025. Jogegységi határozata az alperesi viszontkereseti követelés érvényesítésének nyugvását eredményezte. Az alperesek 2013. december 4-én teljesítettek utoljára befizetést, így ha nem is a szerződés megszűnésétől számítódik az igény érvényesíthetőségének a kezdete, úgy az öt éves elévülési idő ezen időpontra is figyelemmel 2018. december 4-én letelt.

[28] Hivatkozott arra, hogy az ítélet megváltoztatására tekintettel szükséges az elsőfokú perköltségben történő marasztalás megváltoztatása is, ugyanis mindkét fél pervesztése azt indokolja, hogy a felek a perben felmerült költségeiket maguk viseljék.

[29] Az I. rendű és a II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Álláspontjuk szerint nem állapítható meg a felperesi fellebbezésből, hogy az elsőfokú ítélet melyik rendelkezését támadja.

[30] Hangsúlyozták, hogy az elsőfokú bíróság helyesen alkalmazta az EUB C-630/23. számú ítéletét és a Kúria 10/2025. Jogegységi határozatát. Vitatták azonban a felperes fellebbezésében az elévülés körében hivatkozott kúriai ítéletben foglaltakat, nem osztották, hogy az elévülés vizsgálata megelőzné a kereset érdemének a vizsgálatát. Ha a szerződés érvényessége vitás, akkor először azt kell vizsgálni, hogy egyáltalán van-e érvényes jogügylet, mert ha nincs, akkor abból az érvényes jogügyletre alapítottan követelés nem is jöhetett létre, ha pedig a követelés nem jött létre, akkor esedékessé sem válhatott, ha pedig nem válhatott esedékessé, akkor a rPtk. 326. § (1) bekezdése alapján az elévülés el sem kezdődhetett, ha pedig nem kezdődhetett el, akkor az be sem következhetett.

[31] Az elsőfokú ítéletben megállapított marasztalási összeg nem elévült követelés. A Kúria korábbi joggyakorlata, amelyből az következik, hogy ha a fogyasztó pénzügyi szembeli követelése elévült, akkor az érvénytelenségből eredő igényét nem érvényesítheti, nem tartható fenn, mert az EUB-nak az irányelv 4. és 6. cikke alapján a fogyasztókat védő és tisztességtelen általános szerződési feltételeket alkalmazó vállalkozásokat szankcionáló teljes joggyakorlatával szembe helyezkedik. Ha a követelések a fogyasztó jogérvényesítése előtt elévülhetnének és az elévülés megakadályozza az érvénytelenség megállapítását is, akkor a fogyasztó a jogvédelmi eszközétől elesne. A joggyakorlat így megakadályozza, hogy a fogyasztó hozzájusson a semmis szerződésből eredő követeléséhez.

[32] Az elsőfokú bíróság által megítélt perköltség körében utaltak arra, hogy a peres eljárás során az ügyvédi munkadíjra vonatkozóan megállapodást csatoltak, mely munkadíj csak kivételesen, indokolt esetben mérsékelhető.

[33] Rögzíti az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének a felperes keresetét elutasító és az I. – II. rendű alperesek viszontkeresetét részben elutasító rendelkezése a rPp. 228. § (4) bekezdése értelmében – fellebbezés hiányában – jogerőre emelkedett, azt a felülbírálat nem érintette.

[34] A felperes fellebbezése nem megalapozott.

[35] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, helytálló az abból levont jogi következtetése, döntésének indokaival az ítéltábla azonban csak részben értett egyet, illetve azt szükségesnek látta kiegészíteni.

[36] Az ítéltábla elsőként rámutat, hogy alaptalan az az alperesi hivatkozás, hogy nem állapítható meg a felperes fellebbezéséből, hogy az elsőfokú ítélet melyik rendelkezését támadja. Abból ugyanis egyértelműen beazonosítható, hogy a fellebbezés az alperesek viszontkeresetének helytadó és a perköltségre vonatkozó ítéleti rendelkezéseket támadja.

[37] Arra a fellebbezés helyesen hivatkozott, hogy a rPp. 23. § (1) bekezdés k) pontja szerint a törvényszék hatáskörébe tartoznak a tisztességtelen szerződési feltételek érvénytelensége tárgyában indított perek; míg a 73/A. § (1) bekezdés b) pontja szerint az ilyen, a törvényszék elsőfokú hatáskörébe tartozó perekben a jogi képviselő kötelező a per minden szakaszában, a jogorvoslati eljárás során is.

[38] A rPp. 147/A. § (1) bekezdése szerint kötelező jogi képviselő esetében az általános szabályoktól (147. §) eltérően az alperes viszontkeresetét és beszámítási kifogását – a (2) és (3) bekezdésben foglalt kivétellel – az első tárgyalást követő 30 napon belül terjesztheti elő, míg a (4) bekezdés értelmében a bíróság végzéssel elutasítja a viszontkeresetet és a beszámítási kifogást, ha az alperes azt az (1)–(3) bekezdésben foglalt szabályok megsértésével terjesztette elő; e végzés ellen nincs helye külön fellebbezésnek.

[39] Az nem vitatott, hogy a jelen ügyben hatályos rPp. 147/A. § (1) bekezdése a viszontkereset előterjesztésére határidőt deklarált az alperes részére. Jelen per fizetési meghagyásos eljárással indult 2017. évben, és az alperesek ellentmondása folytán alakult perré, mely először a Szegedi Járásbíróság előtt, majd a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt, később a felperesi keresetváltoztatás okán, áttétel folytán a Fővárosi Törvényszéken volt folyamatban. A Fővárosi Törvényszék, mint elsőfokú bíróság az ügyben 2023. szeptember 12-én tartotta meg első tárgyalását, így a rPp. 73/A. § (1) bekezdés b) pontja, alapján a viszontkereset előterjesztésére nyitvaálló, a rPp. 147/A. § (1) bekezdése szerinti első tárgyalást követő 30 napon belüli határidőt ettől az időponttól kell számítani.

[40] Alaptalanul hivatkozik a felperes fellebbezésében arra, hogy az elsőfokú bíróság az alperesi 2023. szeptember 6-i beadványt viszontkeresetnek tekintette. Az elsőfokú ítélet a hivatkozott beadvánnyal kapcsolatban csak azt rögzítette, hogy az alperesek ekkor a kölcsönszerződés hatályossá nyilvánítását kérték a túlfizetésükre tekintettel, de ebben az időpontban még a felperes – a szerződés érvénytelensége körében előterjesztett – keresetét fenntartotta.

[41] Az Európai Unió által elfogadott, a tagállamok által a csatlakozás időpontjától közvetlenül alkalmazandó jogi aktusok ugyanakkor a tagállamok jogával szemben elsőbbséget élveznek, a nemzeti jog szabályai az uniós jog alkalmazását nem akadályozhatják. A tagállamok jogrendszereiben az Európai Unió joga a közösségi jogi aktus közvetlen vagy közvetett hatálya függvényében érvényesül, az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Unió működéséről szóló szerződés 288. cikke (az EKSz. korábbi 249. cikke) értelmében csupán az elérendő célokat illetően kötelező az irányelv – a „Közösséghez való hűség” elvén alapuló – jogharmonizációs kötelezettségén keresztül. Az irányelv nem rendelkezik horizontális hatállyal, azaz nem hivatkozható magánszemélyek közötti viszonylatban.

[42] Az Európai Unió Bírósága arra kötelezi a nemzeti bíróságokat, hogy a nemzeti jogszabályokat magánszemélyek közötti viták esetén is lehetőség szerint a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv rendelkezései betűjének és szelleméhez legközelebb álló módon értelmezze annak érdekében, hogy az irányelvben rögzített cél megvalósulhasson, és az EUMSz. 288. cikkének sérelme minimális legyen. A nemzeti bíróság a közvetlen hatállyal bíró irányelvi rendelkezést köteles alkalmazni még az egyértelmű, világos nemzeti jogszabállyal szemben is.

[43] Az EUB C-630/23. számú ítélete szerint a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését ezen irányelv 7. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben a következőképpen kell értelmezni: e rendelkezés nem teszi lehetővé annak megállapítását, hogy a devizában nyilvántartott olyan lízingszerződés, amely az e devizához kapcsolódó árfolyamkockázatot az érintett fogyasztóra hárító kikötés mint tisztességtelen kikötés elhagyása folytán érvénytelenné vált, az első rendelkezés értelmében „a tisztességtelen feltételek kihagyásával is teljesíthető”, ha e szerződés olyan nemzeti jogszabály hatálya alá tartozik, amely az ilyen szerződés érvénytelenségének jogkövetkezményeként azt írja elő, hogy e fogyasztót kizárólag a tisztességtelen kikötés hátrányos hatásai alól kell teljes mértékben mentesíteni, miközben e szerződés többi elemének érvényessége és kötelező jellege fennmarad. Ilyen esetben, mivel az említett szerződés az említett kikötés kihagyásával nem teljesíthető, az említett rendelkezések azon jogi és ténybeli állapot helyreállítását írják elő, amelyben az említett fogyasztó ugyanezen szerződés hiányában lett volna.

[44] Az EUB C-630/23. számú ítéletében foglalt megállapítások kizárólag abban az esetben alkalmazhatók, ha a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés teljesen érvénytelen és annak oka az, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatban a rPtk. 209. §-a szerint olyan tisztességtelen szerződési kikötést tartalmaz, amelynek folytán az egész szerződés megdől. Jelen kölcsönszerződésre tehát – mivel annak az árfolyamkockázatot korlátlanul az adósra hárító

rendelkezése tisztességtelensége miatt érvénytelen – az EUB ítéletének és a Kúria 10/2025. Jogegységi határozatának a megállapításait lehet alkalmazni.

[45] Az EUB C-630/23. számú ítéletében rögzítette [48], hogy bár a tagállamok feladata az, hogy a nemzeti joguk által meghatározzák a valamely szerződésben foglalt kikötés tisztességtelen jellege megállapításának és e megállapítás konkrét joghatásai érvényesülésének módját, a tisztességtelen jelleg megállapításának lehetővé kell tennie azon jogi és ténybeli helyzet helyreállítását, amelyben a fogyasztó ezen tisztességtelen feltétel hiányában találná magát; többek között azzal, hogy a fogyasztó számára biztosítja az eladó vagy szolgáltató jogalap nélküli – a fogyasztó kárára az említett tisztességtelen feltétel alapján való – gazdagodásának visszatérítéséhez való jogot (2024. április 25-i Caixabank [Elévülési idő] ítélet, C-484/21, EU:C:2024:360, 20. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

[46] Az EUB emlékeztetett arra is, hogy a tisztességtelen kikötéseknek a fogyasztókra való pusztán és egyszerű alkalmazhatatlanságának visszatartó hatást kell gyakorolnia, mivel ezen alkalmazhatatlanságból e fogyasztó ahhoz való jogának kell keletkeznie, hogy visszatérítsék számára az érintett eladó, vagy szolgáltató által az ilyen kikötések alapján jogalap nélkül megszerzett előnyöket {EUB ítélete [75] bekezdés}.

[47] Mindez azt jelenti, hogy a nemzeti bíróságnak az irányelv 6. cikkének (1) bekezdését ezen irányelv 7. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben akként kell értelmeznie, hogy nem zárhatja el a fogyasztókat olyan nemzeti szabály – jelen esetben a rPp. 147/A. § (1) és (4) bekezdése – attól a lehetőségüktől, hogy azon jogi és ténybeli állapot helyreállítását kérjék, amelyben az érintett fogyasztó az általuk kötött szerződésben szereplő tisztességtelen feltétel hiányában lettek volna. A közösségi jogban is megjelenő, a fogyasztó hatékony védelmének biztosításához fűződő érdekre tekintettel nem lehet elzárni attól a fogyasztót, hogy a (deviza alapú és ezen devizához kapcsolódó árfolyamkockázatot az érintett fogyasztóra hárító tisztességtelen kikötést tartalmazó) fogyasztói szerződés érvénytelenségének kimondása során az őt megillető jogi és ténybeli állapot helyreállítására sor kerüljön. Erre figyelemmel az ítélőtábla alaptalannak ítélte a felperes elsődleges fellebbezési hivatkozását, hogy az elsőfokú bíróság eljárási szabályt sértett akkor, amikor a rPp. 147/A. §-ával szemben az alperesi viszontkeresetet érdemben tárgyalta, hiszen a nemzeti bíróság jogosult arra, hogy a fogyasztó érdekeit védelemben részesítse, így az elsőfokú bíróság alappal mellőzte a rPp. 147/A. § (1) és (4) bekezdései alkalmazását.

[48] Az ítélőtábla vizsgálta az alperesi követelés elévülését a felperes fellebbezése és az alperesek fellebbezési ellenkérelme, valamint az elsőfokú eljárásban előadott felperesi elévülési kifogás alapján.

[49] A rPtk. 326. § (1) bekezdése szerint az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé vált.

[50] Abban nem volt vita a felek között, hogy a kölcsönszerződés 2014. február 13-án a felperes felmondásával szűnt meg és abban sem, hogy 2013. december 4-én teljesítették az alperesek utolsó befizetésüket.

[51] Az 1/2010. (VI. 28.) PK vélemény 2. pontja szerint az érvénytelenség jogkövetkezményeként a szerződő felek jogviszonyának a bíróság általi rendezésére csak az elévülés, illetve az elbirtoklás időbeli korlátai között kerülhet sor. A semmisségre való határidő nélküli hivatkozás tétele tehát csak az érvénytelenség általános jogkövetkezményének az érvényesülésére vonatkozik, nem jelenti azonban a restitúciós, illetve elszámolási igények érvényesíthetőségének a határidő nélküliségét. Helytállóan hivatkozott a felperes arra, hogy elévülhetnek az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonására irányuló igények, de ez akkor nem áll ellentétben az uniós jog követelményeivel, ha az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvét tiszteletben tartják (EUB C-679/24. számú határozat 65. pontja). Hangsúlyozza ugyanakkor az EUB, hogy a feltétel tisztességtelen jellegének megállapítása iránt a fogyasztó által benyújtott kérelem semmilyen elévülési időtől nem tehető függővé (EUB C-679/24. számú határozat 77. pontja).

[52] A DH1 törvény 1. § (6) bekezdése kimondja, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény elévüléssel kapcsolatos szabályait a fogyasztói kölcsönszerződésből eredő követelések tekintetében úgy kell értelmezni, hogy e követelések a kölcsönszerződés fennállása alatt nem évülnek el, azok elévülése a szerződés megszűnésével kezdődik; míg a (7) bekezdése szerint a (6) bekezdés szerinti követelés elévülése e törvény hatálybalépésének napjától a 3. § (5) bekezdése és a 4. § (3) bekezdése szerinti külön törvényben meghatározott időpontig nyugszik.

[53] Az ítéltábla álláspontja szerint a DH1 törvény ezen rendelkezései azon kölcsönszerződések esetében, amelyek az árfolyamkockázati tájékoztatás elégtelensége okán tisztességtelen szerződési feltételek miatt nem nyilváníthatóak érvényessé, nem irányadóak, hiszen ebben az esetben a kölcsönszerződés fennállása, megszűnése fogalmak nem értelmezhetőek.

[54] A másodfokú bíróság kiemeli, hogy a Kúria Gvf.VI.30.382/2023/3. ítéletével befejezett ügyben a fogyasztó felperes az érvénytelen devizaalapú kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítását kérte, míg jelen perben a C-630/23. EUB döntés és a Kúria 10/2025. Jogegységi határozata alapján a kölcsönszerződés nem nyilvánítható érvényessé. Ezt meghaladóan a Kúria ítéletéből kitűnően azon perben bár a kereset következetesen arra irányult, hogy a kölcsönszerződés érvénytelen, a felmondás jogszerűségét nem vitatták az első- és másodfokú eljárásban sem, annak ellenére, hogy az elsőfokú bíróság is a felmondás közlésének időpontjával állapította meg az elévülés kezdetét.

[55] A Kúria e határozatának elvi tartalmaként arra mutatott rá, hogy a DH1 törvény 1. § (6) és (7) bekezdései mint speciális jogszabályi rendelkezések értelmében a fogyasztói

kölcsönszerződésből eredő követelések elévülése a szerződés megszűnésével kezdődik. A pénzügyi követelésének elévülésétől független a fogyasztó érvénytelenség jogkövetkezményének levonására vonatkozó igénye elévülésének a megítélése. Emellett rámutatott arra, hogy a magyar nemzeti szabályozás, a DH1 törvény ezen rendelkezései az általános szabályokhoz képest a fogyasztókra nézve kedvező, speciális rendelkezést vezettek be, amely kizárja a futamidő alatti elévülést, külön rendelkezve az elévülés nyugvásáról a felülvizsgált elszámolás megtörténteig (29. pont).

[56] A Kúria e határozatának meghozatalakor még nem lehetett figyelemmel az EUB ezt követően, 2026. március 19-én a C-679/24. számú ügyben meghozott döntésére, amely a visszatérítési igény elévülésének kezdő időpontjával és az elévülési idő nyugvást követő folytatódásával is foglalkozott. Ebből következően a Kúria Gfv.VI.30.382/2023/3. számú ítéletében az elévülés kérdésében elfoglalt jogi állásponttól való eltérést a másodfokú bíróság indokoltnak találta.

[57] Az ítéltábla megítélése szerint ez az értelmezés szolgálja az irányelv által meghatározott célok érvényesülését, azaz azon megfelelő és hatékony eszközök biztosítását, amelyek az eladók vagy szolgáltatók fogyasztókkal kötött szerződéseiben a tisztességtelen feltételek alkalmazását megszüntetik, másként lehetővé teszik a fogyasztó azon jogi és ténybeli helyzetének helyreállítását, amelyben akkor lett volna, ha nem köti meg e szerződést (C-520/21. számú ügy 68. pont).

[58] A fogyasztói szerződésekben alkalmazott szerződési feltételek tisztességtelenségére alapított igények esetében a követelés esedékessé válásának értelmezése során figyelemmel kell lenni az irányelv rendelkezéseire és az EUB-nak az uniós jogot értelmező határozataira, különösen a 2026. március 19. napján meghozott C-679/24., illetve a C-776/19. – C-782/19. számú egyesített ügyekben született döntésekre. Ezek értelmében az irányelv 1. cikkének (1) bekezdésével és 7. cikkének (1) bekezdésével ellentétes a nemzeti jog olyan bírósági értelmezése, amely szerint valamely kölcsönszerződésnek – amely nem teljesíthető a tisztességtelen kikötés elhagyásával, mivel az a szerződés elsődleges tárgyára vonatkozik – a semmissége esetén a fogyasztó e semmisség megállapításának jogkövetkezményeit bíróság előtt csak az e szerződés megkötésének időpontjától számított ötéves elévülési időn belül érvényesítheti, amennyiben a fogyasztónak ezen időpontban nem volt tudomása vagy nem szerezhette tudomást az érintett szerződési feltétel tisztességtelen jellegéről, és így nem tudta hatékonyan érvényesíteni az irányelv által számára biztosított jogokat. A szerződés megkötésekor kezdődő elévülési idő esetén nem zárható ki, hogy az elévülés már akkor bekövetkezik, amikor a szerződés még meg sem szűnt, és így az ilyen elévülési rendszer szisztematikus jelleggel megfoszthatja a fogyasztókat a tisztességtelen szerződési feltételek alapján teljesített fizetések visszatérítésére vonatkozó jogától.

[59] Az EUB a határozatában azt a kérdést is megvizsgálta, hogy mik lehetnek azok a körülmények, amelyek bekövetkezése esetében a fogyasztó érvénytelenségen alapuló követelésének elévülése megkezdődik. Ennek körében hangsúlyozza, hogy a szolgáltatót nem terheli tájékoztatási kötelezettség (78. pont), a fogyasztótól pedig nem várható el, hogy a jogi

kutatás körébe tartozó lépéseket tegyen (79. pont). Ebből következően egy észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztótól nem lehet elvárni, hogy azonkívül, hogy saját kezdeményezésére rendszeresen tájékozódjon a nemzeti legfelsőbb bíróság olyan szerződésekben foglalt szabványfeltételekre vonatkozó határozatairól, amelyek ugyanolyan jellegűek, mint azok a szerződések, amelyeket e fogyasztó egyes eladókkal vagy szolgáltatókkal köthetett, még azt is határozza meg a nemzeti legfelsőbb bíróság valamely ítélete alapján, hogy tisztességtelenek-e az olyan szerződési feltételek, amelyeket valamely konkrét szerződésbe illesztettek (82. pont).

[60] Ebből következően ellentétes az irányelv 1. cikkének (1) bekezdésével és 7. cikkének (1) bekezdésének a tényleges érvényesülés elvével összefüggésben való olyan értelmezése, ha azt az időpontot, amikor a Bíróság ezen irányelv értelmezéséről határozott, vagy azt az időpontot, amikor a nemzeti legfelsőbb bíróság a fogyasztókkal kötött szerződésekbe foglalt kikötések tisztességtelen jellegéről határozott, a fogyasztó által indított, az ahhoz hasonló kikötés alapján kifizetett összegek visszatérítésére irányuló kereset elévülése kezdő időpontjának meghatározása vagy az ezen elévülésnek a nyugvását követő folytatódása céljából veszik figyelembe, amely kikötésre tekintettel a Bíróság az említett irányelvet értelmezte, illetve amelyre tekintettel a nemzeti bíróság határozatot hozott.

[61] Hasonló megállapításra jutott az EUB a C-484/21. számú ítéletében, amelynek rendelkező része 2. pontjában azt mondta ki, hogy az irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével és 7. cikkének (1) bekezdésével ellentétes az, ha egy olyan igény elévülési ideje, amely azon költségek visszatérítésére irányul, amelyeket a fogyasztó a közte és az eladó vagy szolgáltató között létrejött szerződés olyan feltétele alapján fizetett meg, amelynek tisztességtelen jellegét jogerős bírósági határozat megállapította, abban az időpontban kezdődik, amikor a nemzeti legfelsőbb bíróság egy másik ügyben olyan korábbi ítéletet hozott, amely tisztességtelennek nyilvánított egy olyan szabványfeltételt, amely megfelel e szerződés e feltételének.

[62] Nem lehet ezért jelentősége az elévülés szempontjából a felperes által hivatkozott kúriai határozatnak.

[63] Az EUB C-679/24. számú határozata szerint ugyanakkor valamely szerződési feltétel tisztességtelen jellegét megállapító jogerős bírósági határozat, amelyet az alkalmazandó nemzeti szabályoknak megfelelően az érintett fogyasztóval mint e határozat címzettjével megfelelően közöltek, az elévülés kezdő időpontjának minősülhet. Az ilyen határozat jogerőre emelkedését követően a fogyasztót úgy kell tekinteni, hogy teljes mértékben tisztában van a kikötés szabálytalanságával, és így maga is meg tudja ítélni, hogy célszerű-e a nemzeti jog által előírt határidőn belül keresetet indítani a tisztességtelen kikötés alapján kifizetett összegek visszatérítése iránt (86. pont).

[64] Mindebből kiindulva helytállóan jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy az alperesi követelés nem évült el, mivel a kölcsönszerződés

érvénytelenségére alapított igények elévülése az alperesek szerződésének érvénytelenségét megállapító jogerős határozatnak, jelen fellebbezéssel támadott ítéletnek az alperesekkel történt közlésével vette kezdetét. Az alperesek azonban már ezt megelőzően előterjesztették viszontkeresetüket, így követelésük nem évülhetett el és így a felperes másodlagos fellebbezése is alaptalan volt.

[65] A Fővárosi Ítéltábla a kifejtettekre figyelemmel a rPp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezéssel érintett részében helybenhagyta, ekként az elsőfokú bíróság ítéletének perkoltságra vonatkozó rendelkezése megváltoztatásának sem volt helye.

[66] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, a fellebbezéssel támadott érték 1.607.209 forint volt, így az alperesek másodfokú eljárásban felmerült ügyvédi munkadíjból álló perkoltségét az ítéltábla az IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése szerinti 40.182 forint + 10.849 áfa forint, azaz összesen 51.031 forintban állapította meg, melynek az alperesek részére történő egyetemleges megfizetésére a felperes köteles a rPp. 78. § (1) bekezdése alapján.

Budapest, 2026. május 21.

Dr. Buglyó Gabriella s.k.
a tanács elnöke

Dr. Pásztor Csaba s.k.
s.k.

előadó bíró

Dr. Csonka Balázs
bíró